

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือ และความสามารถในการอ่าน เพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21

ดร.รัชนิกุล ภิญญานวัฒน์*

ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา), รองศาสตราจารย์
ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและสังเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ประชาชนไทยที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ที่มีอาชีพครอบคลุม 3 ภาคการผลิต คือ ภาคบริการ ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม จำนวน 2,000 คน ในเขตภูมิภาค 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง รวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภูมิภาคละ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือ และความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน ด้านความรู้สึกรู้จักคิดตนเองในการอ่าน ด้านแรงจูงใจในการอ่าน และด้านความผูกพันต่อการอ่าน 2) แบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ระดับพอใช้ โดยค่าสถิติที่ใช้วัดความสอดคล้องยอมรับได้ทุกค่า ยกเว้นค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 553.23$, $p = 0.00$, GFI = 0.97, CFI = 0.98, RMSEA = 0.048, SRMR = 0.039) และ 3) การรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านได้รับอิทธิพลทางตรงจากความผูกพันต่อการอ่าน และความรู้สึกรู้จักคิดต่อตนเอง และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากแรงจูงใจในการอ่าน และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงรวมกับอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงที่สุดคือ ความผูกพันต่อการอ่าน รองลงมาคือ ความรู้สึกรู้จักคิดต่อตนเองในการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ การรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านโลกศตวรรษที่ 21

* บธ.บ. (บริหารธุรกิจ), ศษ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา), ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Factors Influencing Component of Literacy and Reading Competency for the 21st Century

Dr.Ratchaneekool Pinyopanuwat

Ph.D. (Measurement and Evaluation), Associate Professor

Official of Registration Records and Evaluation

Sukhothai Thammathirat Open University

Abstract

This purposes of this research were : 1) to study and synthesize factors influencing component of literacy and reading competency for the 21st century; 2) to develop a causal model of the literacy and reading competency for the 21st century; and 3) to examine relativity a causal model of literacy and reading competency and empirical data of literacy and reading competency for goodness of fit.

Samples are Thai citizen 15-65 years of age with the career in manufacturing sector. They are service sector, agriculture sector, and industry sector. The multi-stage random sampling provided 400 samples from each region. In sum, samples are 2,000 from four regions of the country; the north, south east and west, including Bangkok Metropolitan and the Region. Data were collected by questionnaires, achievement tests, and interview form. Analysis is carried bylinear structural model.

Research results were that : 1) factors influencing component of literacy and reading competency for the 21th century were reading promotion environment, self-efficacy, reading promotion, and reading engagement; 2) a causal model of literacy and reading competency fitted with empirical data at the satisfactory level. Statistic indexes were ($\chi^2= 553.23, p = 0.00, GFI = 0.97, CFI = 0.98, RMSEA = 0.048, SRMR = 0.039$); and 3) direct effect of factors influencing literacy and reading competency were reading engagement and self-efficacy, as well as indirect effect from reading motivation and reading promoted environment. In conclusion, the total effect which was the combination of direct and indirect effect of factors influencing literacy and reading competency, presented that highest total effect was Reading engagement, next, is self-efficacy, reading motivation, and reading promotion environment.

Keywords : Factors influencing on, Literacy and reading competency, The 21st century

บทนำ

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพยายามปรับเปลี่ยนและดำเนินนโยบายให้ทันกระแสความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ประเทศตนสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรีจากกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (The Globalization) จึงเกิดวิวัฒนาการความก้าวหน้าในทุก ๆ มิติให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลต่อวิธีการดำรงชีพของคนในสังคมอย่างทั่วถึง

เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) (www.p21.org) ได้พัฒนารอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิตซึ่งประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ

อย่างไรก็ตาม การที่จะพัฒนาทักษะเฉพาะด้านหรือทักษะขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพนั้น ทักษะที่ควรจะต้องเริ่มต้นพัฒนาขึ้นคือ ทักษะที่เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สามารถนำไปต่อยอดสมรรถนะขั้นสูงเพื่อการก้าวเข้าสู่สังคมโลกศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถ

ในการอ่าน เนื่องจากเป็นสมรรถนะสำคัญในการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ที่ใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับยุคสมัย ซึ่งทำให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ในการอ่านอย่างแตกฉานและสามารถนำความรู้ไปเป็นทักษะในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขตอบสนองกับสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การได้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน จะทำให้การพัฒนากำลังคนในสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเป็นไปอย่างชัดเจน เกิดประสิทธิผลและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในการก้าวสู่สังคมโลกศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุเพื่อการพัฒนาการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านรองรับโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสังเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21
2. เพื่อพัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน ประกอบด้วย

1. ตัวแปรแฝงภายนอก 1 ตัวแปร

1.1 สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน วัดด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางชุมชน

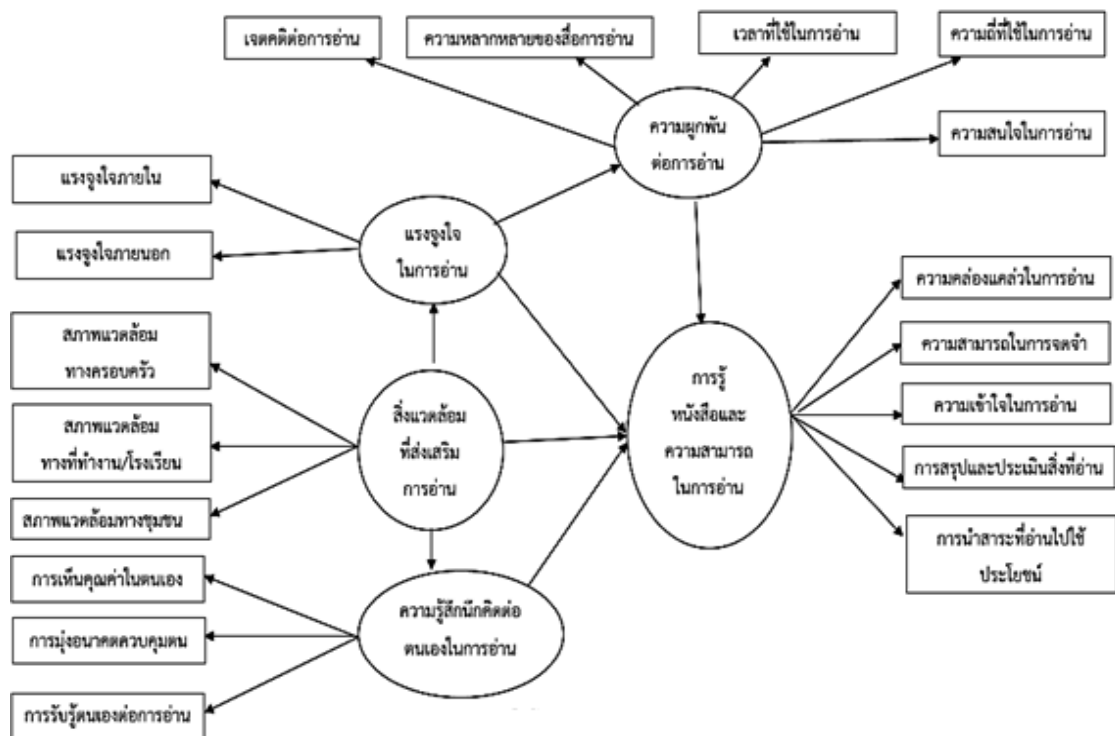
2. ตัวแปรแฝงภายใน 4 ตัวแปร

2.1 ความรู้สึนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน วัดด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับรู้ตนเองต่อการอ่าน

2.2 แรงจูงใจในการอ่าน วัดด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรคือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก

2.3 ความผูกพันต่อการอ่าน วัดด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ เจตคติต่อการอ่าน ความหลากหลายของสื่อการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน และความสนใจในการอ่าน

2.4 การรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน วัดด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ ความคล่องแคล่วในการอ่าน ความสามารถในการจดจำ ความเข้าใจในการอ่าน การสรุปและประเมินสิ่งที่อ่าน และการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์

1. การรู้หนังสือ (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคมและใช้การอ่านเพื่อการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพอันเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับสูงหรือหน้าที่การงานอาชีพ

2. ความสามารถในการอ่าน (Reading Components) หมายถึง ทักษะขั้นพื้นฐานในการรับรู้ตัวอักษร ตัวเลข และความมีประสิทธิภาพในการประมวลผลในองค์ประกอบของภาษาเขียนตัวอักษร คำ ประโยคและกลุ่มข้อความและเข้าใจประโยคพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

ประชากรประกอบด้วย ประชาชนไทยที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ที่มีอาชีพครอบคลุม 3 ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคการผลิตคือ ภาคบริการ ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ประชาชนไทยที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ที่มีอาชีพครอบคลุม 3 ภาคการผลิตคือ ภาคบริการ ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม จำนวน 2,000 คน ในเขตภูมิภาค 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง รวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภูมิภาคละ 3 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 15 จังหวัด จังหวัดละ 1 ภาคการผลิต แต่ละภูมิภาค (รวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) ครอบคลุม 3 ภาคการผลิต จำนวนภูมิภาคละ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ภูมิภาค	ภาคอุตสาหกรรม		ภาคเกษตร		ภาคบริการ	
	จังหวัด	จำนวน	จังหวัด	จำนวน	จังหวัด	จำนวน
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	สมุทรปราการ	100	นครปฐม	150	กรุงเทพฯ	150
ภาคกลาง	ชลบุรี	100	กาญจนบุรี	150	พระนครศรีอยุธยา	150
ภาคเหนือ	เชียงใหม่	100	เชียงราย	150	นครสวรรค์	150
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา	100	อุบลราชธานี	150	ขอนแก่น	150
ภาคใต้	สงขลา	100	นครศรีธรรมราช	150	สุราษฎร์ธานี	150
รวม		500		750		750

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภทคือ

2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่สอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบ และปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเป็นการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 0.50-1.00 และค่าความเที่ยงมีค่าเท่ากับ 0.96

2.2 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เป็นการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 0.50-1.00 ค่าความยากทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.46 ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.48 และค่าความเที่ยงมีค่าเท่ากับ 0.76

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ปัญหาที่พบในการอ่าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแยกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการจัดประชุมระดมความคิดเพื่อพิจารณา (ร่าง) แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดของการวิจัยให้ชัดเจนขึ้น

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายคือ ประชาชนไทยที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตภูมิภาค 4 ภูมิภาคของ

ประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอยู่ใน 3 ภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศคือ ภาคบริการ ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะครอบคลุมคนไทยที่มีความหลากหลายทั้งช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยจำนวน 2,000 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และจำนวน 181 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

ระยะที่ 3 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการจัดประชุมระดมความคิดพิจารณาผลการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการแยกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย สถิติเชิงสรุปอ้างอิง และการวิเคราะห์สมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยโปรแกรม MAXQDA

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือ และความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือ และความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน ด้านความรู้สึกรักการอ่านต่อตนเองในการอ่าน ด้านแรงจูงใจ และด้านความผูกพันต่อการอ่าน

2. ผลการวิเคราะห์ความตรงของแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ความตรงของแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางชุมชนที่มีค่าเท่ากับ 0.40, 0.63 และ 0.35 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปร และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ 0.15, 0.34 และ 0.13 หมายความว่าตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาวัดตัวแปรแฝงนั้น มีความเที่ยงในการวัด

ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมุ่งอนาคตควบคุมตนและการรับรู้ความสามารถตนเองที่มีค่าเท่ากับ 0.91, 0.85 และ 0.85 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปร และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ 0.78, 0.71 และ 0.72 หมายความว่า

ว่าตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาวัดตัวแปรแฝง มีความเที่ยงในการวัด

แรงจูงใจในการอ่านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรคือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่มีค่าเท่ากับ 0.98 และ 0.70 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปร และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ 0.88 และ 0.48 หมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาวัดตัวแปรแฝงนั้น มีความเที่ยงในการวัด

ความผูกพันต่อการอ่านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ เจตคติต่อการอ่าน ความหลากหลายของสื่อการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน และความสนใจในการอ่านที่มีค่าเท่ากับ 0.55, 0.75, 0.25, 0.14 และ 0.69 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ 0.30, 0.56, 0.06, 0.02 และ 0.49 หมายความว่าตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาวัดตัวแปรแฝงนั้น มีความเที่ยงในการวัด รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความตรงของแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

ตัวแปร	น้ำหนักปัจจัย			ค่า		
	Std. Loading	SE	t-value	สัมประสิทธิ์ R ²	rc	rv
สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน					0.45	0.23
1. สภาพแวดล้อมทางครอบครัว	0.40	0.02	17.09**	0.15		
2. สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน	0.63	0.02	26.61**	0.34		
3. สภาพแวดล้อมทางชุมชน	0.35	0.03	13.64**	0.13		
ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน					0.90	0.74
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	0.91	-	-	0.78		
2. การมุ่งอนาคตควบคุมตน	0.85	0.02	48.25**	0.71		
3. การรับรู้ความสามารถตนเอง	0.85	0.02	48.70**	0.72		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความตรงของแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักปัจจัย			ค่า		
	Std. Loading	SE	t-value	สัมประสิทธิ์ R ²	rc	rv
แรงจูงใจในการอ่าน					0.81	0.69
1. แรงจูงใจภายใน	0.98	-	-	0.88		
2. แรงจูงใจภายนอก	0.70	0.02	36.53**	0.48		
ความผูกพันต่อการอ่าน					0.61	0.28
1. เจตคติต่อการอ่าน	0.55	0.04	20.46**	0.30		
2. ความหลากหลายของสื่อการอ่าน	0.75	-	-	0.56		
3. เวลาที่ใช้ในการอ่าน	0.25	0.03	11.29**	0.06		
4. ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน	0.14	0.03	6.21**	0.02		
5. ความสนใจในการอ่าน	0.69	0.04	23.71**	0.49		
การรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน					0.64	0.27
1. ความคล่องแคล่วในการอ่าน	0.43	0.04	15.06**	0.18		
2. ความสามารถในการจดจำ	0.40	0.04	14.24**	0.16		
3. ความเข้าใจในการอ่าน	0.66	-	-	0.41		
4. การสรุปและประเมินสิ่งที่อ่าน	0.51	0.04	17.60**	0.26		
5. การนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์	0.61	0.05	19.63**	0.37		

2. ค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของแบบจำลองการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านสูงสุด ได้แก่ ความผูกพันต่อการอ่าน และความรู้สึกรู้สึกดีต่อตนเองในการอ่าน แสดงว่า คนที่มีความผูกพันต่อการอ่านสูง และมีความรู้สึกรู้สึกดีต่อตนเองในการอ่านที่ดี จะทำให้เป็นคนที่มีสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านสูง

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมพบว่า สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านและแรงจูงใจในการอ่าน ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน แต่สิ่งแวดล้อมที่

ส่งเสริมการอ่าน มีค่าอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความรู้สึกรู้สึกดีต่อตนเองในการอ่าน และผ่านทางแรงจูงใจในการอ่านเช่นเดียวกับแรงจูงใจในการอ่านที่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความผูกพันต่อการอ่าน จึงทำให้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน แสดงว่าคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านสูง หรือคนที่มีแรงจูงใจในการอ่านมาก จะไม่ส่งผลโดยตรงต่อการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน แต่จะส่งผลไปที่ความรู้สึกรู้สึกดีต่อตนเองในการอ่านก่อน จากนั้นจึงส่งผลต่อไปยังสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน เช่นเดียวกับแรงจูงใจในการอ่านที่ไม่ส่งผลโดยตรงแต่จะส่งผ่านความผูกพันต่อการอ่านก่อนจึงจะส่งต่อไปยังสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงรวมกับอิทธิพลทางอ้อม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ ความผูกพันต่อการอ่าน

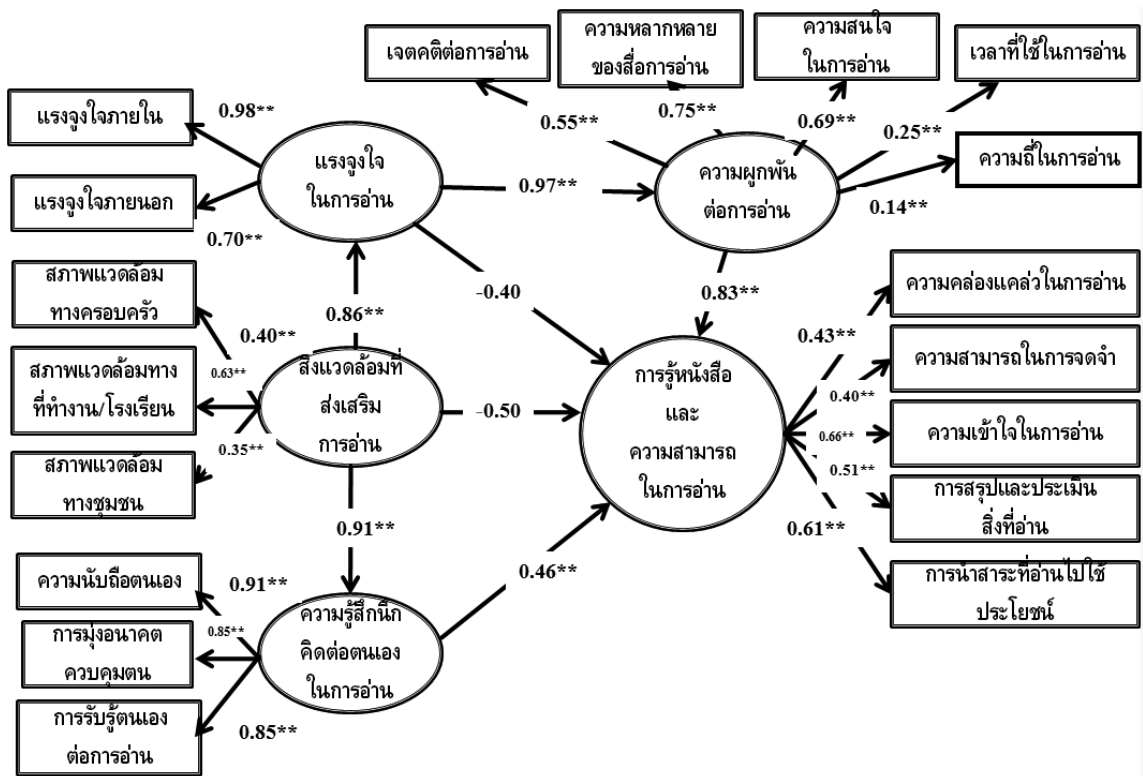
รองลงมาคือ ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

ตัวแปรผล	ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน (SELF_EFF)			แรงจูงใจในการอ่าน (MOT)			ความผูกพันต่อการอ่าน (ENV)			การรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน (ENGRACE)		
	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม
สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน (ENV)	0.91** (0.02)	-	0.91** (0.02)	0.86** (0.02)	-	0.86** (0.02)	-	0.83** (0.02)	0.83** (0.02)	-0.50 (0.17)	0.75** (0.15)	0.25** (0.03)
ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน (SELF_EFF)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.46** (0.12)	-	0.46** (0.12)
แรงจูงใจในการอ่าน (MOT)	-	-	-	-	-	-	0.97** (0.02)	-	0.97** (0.02)	-0.40 (0.29)	0.80* (0.28)	0.40** (0.08)
ความผูกพันต่อการอ่าน (ENGRACE)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.83* (0.35)	-	0.83* (0.35)
R ²	0.82			0.74			0.93			0.19		

แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับพอใช้ โดยค่าสถิติที่ใช้วัด

ความสอดคล้องยอมรับได้ทุกค่า ยกเว้นค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 553.23$, $p = 0.00$, GFI = 0.97, CFI = 0.98, RMSEA = 0.048, SRMR = 0.039) ดังภาพที่ 2

$$\chi^2 = 553.23, p = 0.00 \text{ GFI} = 0.97 \text{ CFI} = 0.98 \text{ RMSEA} = 0.048 \text{ SRMR} = 0.039$$

ภาพที่ 2 แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. **ความผูกพันต่อการอ่าน** ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านมากที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการนำผลการสอบ PISA มาศึกษาพบว่า ความผูกพันต่อการอ่านส่งผลต่อการรู้หนังสือ เช่น Perkins และคณะ (2011) ที่ได้ศึกษาปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อการรู้หนังสือของนักเรียนจากการประเมิน PISA 2009 ในประเทศไอร์แลนด์พบว่า ความผูกพันต่อการอ่านเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการรู้หนังสือ เช่นเดียวกับงานวิจัยในประเทศไทยที่มีการนำผลการสอบ PISA 2009 มาศึกษา คืองานวิจัยของศิริรัตน์จำแนกสาร (2556) ที่พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้หนังสือของนักเรียนอายุ 15 ปีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อการอ่านเป็นตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการรู้หนังสือของนักเรียนและเป็นตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรู้หนังสือโดยส่งผ่าน

อภิปัญญาในการอ่านเพื่อไปสู่การรู้การอ่าน โดย
นำหิ้งองค์ประกอบของตัวแปรความผูกพันต่อ
การอ่านมีอิทธิพลต่อการรู้การอ่านมากที่สุด
ทั้งในระดับนักเรียนและระดับโรงเรียน

นอกจากนั้นความผูกพันต่อการอ่านมี
อิทธิพลทางอ้อมผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน
สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาว่า ความผูกพันต่อ
การอ่านมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรอื่น ๆ
เช่น Wigfield และคณะ (2008) ศึกษาความผูกพัน
ในการอ่านที่เป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างวิธีการสอน
อ่านกับความเข้าใจในการอ่าน และ Guthrie และ
คณะ (2012) ได้ศึกษาความผูกพันในการอ่านกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน พบว่าแรงจูงใจในการอ่าน
ส่งผลทางตรงต่อความเข้าใจในการอ่านโดยผ่าน
ทางความผูกพันในการอ่าน

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในตัวแปรสังเกต
ได้พบว่า เจตคติต่อการอ่าน ความหลากหลาย
ของสื่อการอ่านและความสนใจในการอ่านเป็น
ตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลต่อการรู้หนังสือและ
ความสามารถในการอ่าน ดังนั้น ถ้าต้องการให้
ประชาชนมีการรู้หนังสือและความสามารถในการ
อ่านเพิ่มมากขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความ
ผูกพันต่อการอ่านโดยการพัฒนาให้มีเจตคติที่ดีต่อ
การอ่าน ซึ่งการที่คนเราจะมีเจตคติที่ดีต่ออ่าน ต้อง
มีการปลูกฝังตั้งแต่เด็กจากพ่อแม่ การมีเจตคติที่ดีต่อ
การอ่านนั้น นอกจากจะเป็นเจตคติในการอ่านของ
คน ๆ นั้นแล้ว เจตคติที่ดีต่อการอ่านของพ่อแม่จะ
ส่งผลต่อการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน
เช่นเดียวกัน นอกจากนั้น รัฐ/หน่วยงาน/สถานศึกษา/
ครอบครัวยังต้องส่งเสริมให้สังคมมีสื่อที่หลากหลาย
ให้ประชาชนอ่าน เพื่อตอบสนองกับความต้องการ
ของผู้อ่าน

2. ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน
เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องการ
อ่าน อันเป็นผลจากการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เกิดเป็น
พฤติกรรมการอ่าน ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการ
อ่าน สามารถวัดได้จากการเห็นคุณค่าในตนเอง การ
มุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับรู้ความสามารถ
ตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกนึกคิดต่อ
ตนเองในการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อการรู้หนังสือ
และความสามารถในการอ่านสอดคล้องกับงานวิจัย
ของต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด
ต่อตนเอง ดังนี้ Swalander และ Taube (2007)
ได้ศึกษาพบว่า ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองส่งผลต่อ
ความสามารถในการอ่าน และ Retelsdorf และ
Moller (2011) ได้ศึกษาพบว่า ความรู้สึกนึกคิดต่อ
ตนเองในการอ่านส่งผลต่อการรู้หนังสือ

นอกจากความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการ
อ่านยังมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรสิ่งแวดล้อมที่
ส่งเสริมการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fabio
Aliverninia และคณะ (2011) ได้ศึกษาองค์ประกอบ
ที่มีอิทธิพลต่อการรู้หนังสือระหว่างประเทศในยุโรป
พบว่า ทรัพยากรทางการศึกษาที่บ้าน ทรัพยากรทาง
เศรษฐกิจที่บ้าน และกิจกรรมเสริมการรู้ที่บ้าน ส่งผล
ต่อการรู้หนังสือผ่านทางความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง
ในการอ่านของนักเรียน สอดคล้องกับ Qiuying
Wang และคณะ (2011) ได้พัฒนาโมเดลผลจาก
ครอบครัวและนักเรียนที่มีต่อความเข้าใจทางภาษา
พบว่า กิจกรรมการอ่านในช่วงก่อนวัยเรียนส่งผล
ต่อการรู้หนังสือผ่านทางความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง
เกี่ยวกับการอ่าน และ Buluta และคณะ (2012)
ได้พัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างจากผลการสอบ
PISA 2009 ในตุรกีพบว่า การควบคุมตนเองส่งผล

ต่อคะแนนการอ่านผ่านทางเทคโนโลยีในการอ่าน เช่นเดียวกับงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาในลักษณะนี้ เช่น สันนิทา ดวงจิต (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษพบว่า การมุ่งอนาคตควบคุมตนได้รับอิทธิพลมาจากการสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครองส่งผ่านความเชื่อในความสามารถของตนและส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน

ดังนั้น ถ้าต้องการให้ประชาชนมีการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้สึกรักการอ่านตนเองในการอ่านโดยการพัฒนาให้ประชาชนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และรับรู้ตนเองตามความเป็นจริงในเรื่องการอ่าน

3. แรงจูงใจในการอ่าน เป็นแรงกระตุ้นที่ผลักดันให้บุคคลมีการกระทำพฤติกรรมกรรมการอ่าน ด้วยแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการอ่านไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความผูกพันต่อการอ่าน ในขณะที่เดียวกันสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน มีค่าอิทธิพลทางอ้อมต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Guthrie และคณะ (2012) ที่ได้ศึกษาความผูกพันในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านพบว่า แรงจูงใจในการอ่านส่งผลทางอ้อมต่อความเข้าใจในการอ่านโดยผ่านทางความผูกพันในการอ่าน งานวิจัยของ Andrea Netten และคณะ (2011) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการรู้หนังสือในเนเธอร์แลนด์พบว่า ทรัพยากรการอ่านที่บ้านส่งผลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการอ่านไปยังการรู้หนังสือ

เช่นเดียวกับงานวิจัยในประเทศไทยที่วรรณิ แกมเกตุ (2553) ได้ศึกษาสถานการณ์การอ่านและดัชนีการอ่านของไทยปี 2553 พบว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านส่งผลต่อดัชนีการอ่านผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน และงานวิจัยของพิชพร นิโกบ (2553) ได้พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความเข้าใจในการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านและความสามารถทางภาษาเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้อ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้าใจในการอ่าน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน

4. สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน เป็นสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวผู้อ่านที่จะส่งเสริมการอ่านให้มีความน้อยแตกต่างกันตามแต่สภาพแวดล้อมของผู้อ่านแต่ละคน สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคคลเกิดกิจกรรมการอ่าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางชุมชน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน แต่มีค่าอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่าน และผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Alivernini และคณะ (2011) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้การอ่านในประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรทางการศึกษาที่บ้านมีอิทธิพลทางตรงต่อการรู้หนังสือและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางกิจกรรมเสริมการรู้หนังสือที่บ้าน เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการอ่านและความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในการอ่านของนักเรียน เจตคติของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางตรงต่อการรู้หนังสือและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่าน

ทางกิจกรรมเสริมการรู้หนังสือที่บ้าน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยของ วรณี แกมเกตุ (2553) พบว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อดัชนีการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านความพร้อมในการอ่าน ทักษะคิดต่อการอ่าน และแรงจูงใจในการอ่าน และงานวิจัยของ สันนิกา ดวงจิต (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษพบว่า การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยรักการอ่านและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางอารมณ์ทางบวกของตน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะกำลังคนด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านรองรับศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1.1 รัฐควรกำหนดบทบาทของห้องสมุดประชาชนให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาห้องสมุดทั่วประเทศให้เป็นห้องสมุดที่ทันสมัย ดึงดูดผู้ใช้บริการให้สนใจ มีหนังสือที่ทันสมัยและมีการบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

1.2 รัฐควรกำหนดมาตรการจูงใจให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการอ่านโดยสร้างเป็นโครงข่ายส่งเสริมการอ่าน เช่น ส่งเสริมให้หน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน โดยเป็นผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหรือสถาบันการศึกษา มีการ

บริจาคหนังสือให้โรงเรียนในต่างจังหวัดที่ขาดแคลน มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดออนไลน์ให้มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดผู้ใช้บริการ เป็นต้น

1.3 หน่วยงานของรัฐควรสร้างต้นแบบที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน เช่น ดารานักร่อน นักกีฬาที่เป็นนักอ่านเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับประชาชนทั่วไป เป็นต้น

1.4 หน่วยงานของรัฐควรมีการพัฒนาช่องทางหรือสื่อในการอ่านให้หลากหลาย เช่น พัฒนาแอปพลิเคชันการอ่านหนังสือผ่านทางโทรศัพท์มือถือ พัฒนา e-Book ให้หลากหลายเพื่อการเข้าถึงได้ง่ายของผู้ที่สนใจจะอ่าน เป็นต้น

1.5 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยอาจจะบูรณาการไปในการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระวิชา ควรจัดกิจกรรมให้มีการค้นหาข้อมูลจากห้องสมุด หรือจัดกิจกรรมผ่านทางห้องสมุดโรงเรียนโดยตรง เช่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในห้องสมุด เป็นผู้เลือกหนังสือเข้าห้องสมุด เป็นผู้นำเสนอหนังสือที่น่าสนใจให้กับผู้อ่านในห้องสมุด เป็นต้น

1.6 สถานศึกษาควรเป็นหน่วยงานต้นแบบในการส่งเสริมการอ่าน หรือเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในเรื่องการอ่าน รวมทั้งส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัว และชุมชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการอ่านและสร้างโครงข่ายส่งเสริมการอ่านไปทั่วประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสำเร็จในกรณีศึกษา ผู้ที่มีการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านสูงว่าปัจจัยความสำเร็จเกิดจากอะไรเพื่อนำมาส่งเสริมและขยายผลต่อไป

2.2 ควรประเมินติดตามผลโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำผลจากการศึกษาไปขยายผลให้การเรียนรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านของประชาชนสูงขึ้น

2.3 ควรศึกษาให้ครอบคลุมกับประชากรทุกกลุ่ม เช่น ประชากรที่อ่านหนังสือไม่ออกว่าควรจะพัฒนาอย่างไรให้สามารถเป็นกำลังคนที่มีสมรรถนะด้านการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านที่ดีรองรับโลกศตวรรษที่ 21

References

- Alivernini, F., Lucidi, F., Manganelli, S., and Di Leo, I. (2011). A map of factors influencing Reading literacy across European countries: direct, indirect and moderating effects. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, Volume 15, 3205-3210.
- Andrea Netten, Ludo Verhoeven and Mienke Droop. (2011). *Predictors of Reading Literacy in the Netherlands*. Read Writ (2011), 24, 413-425.
- Buluta, et al. (2012). "An SEM Model Based on PISA 2009 in Turkey: How Does the Use of Technology and Self-regulation Activities Predict Reading Scores?." *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 64(2012), 564-573.
- Duanfchit, S. (2009). *The Factors Influencing Love-of-Reading Habit of Matthayomsueksa 3 Student in Changwat Si Sa Ket*. (Master Degree thesis), Mahasarakarm: Mahasarakarm University. (in Thai)
- Fabio Aliverninia, Fabio Lucidib, Sara Manganellia, Ines Di Leoa. (2011). A map of factors influencing reading literacy across European countries: direct, indirect and moderating effects. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15(2011), 3205-3210.
- Guthrie, J. T., Wigfield, A., and Wei You. (2012). *Instructional Contexts for Engagement and Achievement in Reading*. Department of Human Development and Quantitative Methodology, University of Maryland.
- Jumnaksarn, S. (2013). *The Development of Causal Relationship Model of Factors Influencing Reading Literacy of 15-Year-Old Students in Thailand*. Doctoral's dissertation. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai)
- Kaemkate, W. (2010). *Study on Reading Situation and Thai Reading Index 2010*. Thailand Knowledge Park. Office of Knowledge Management and Development (OKMD). (in Thai)
- Perkins, R. et al. (2011). *Reading Literacy in PISA 2009: A Guide for Teachers*. Ireland: Educational Research Centre. p.88.

- Qiuying Wang, Ze Wang and Steven J. Osterlind. (2011). *Modeling the Effects of Home and Student Factors on Text Comprehension*. New Waves - Educational
- Retelsdorf, J., O.Koller, and J. Moller. (2011). On the effects of motivation on reading performance growth in secondary school. *Learning and Instruction*, 21, 550-559.
- Swalander, L., and Taube, K. (2007). Influences of Family Based Prerequisites, Reading Attitude, and Self-Regulation on Reading Ability. *Contemporary Educational Psychology*, v32 n2 April 2007, 206-230
- Wigfield, A., Guthrie, J.T., Perencevich, K. C., Taboada, A., Klauda, S.L., McRae, A., and Barbosa, P. (2008). Role of reading engagement in mediating the effects of reading comprehension instruction on reading outcomes. *Psychology in the Schools*, 45, 432-445.